

VI ÄR MED-PAKETET

Erik

Erik är 25 år. Numera är han oftast på gott humör. Hans kroppsspråk och röst visar om han är glad eller missnöjd.

Erik bor sedan ett år i en egen lägenhet. Den är särskilt anpassad för att fungera för honom, eftersom han har rullstol och många olika hjälpmedel som tar plats. Han har alltid hjälp av personliga assistenter när han inte är på sitt arbete, den dagliga verksamheten Eken. Erik är rörlig i sina armar och händer och han ser ganska bra. Han tycker om när personer han känner väl tar kontakt och riktar sig på ett tydligt sätt till honom. Han är lugn och verkar nöjd när han är beredd på vad som ska hända. När Erik gick i skolan hade han ett personligt bildschema för vad som skulle hända under dagen. Nu när han har slutat i skolan och han vistas i helt andra miljöer har detta stöd i form av AKK (Alternativ och kompletterande kommunikation) försvunnit. Därför har nätverket tagit fram bildsymboler för de olika aktiviteterna som kan förekomma i Eriks nuvarande liv. Varje dag sätter assistenterna upp på en kardborreremsa vad som ska hända under dagen och går igenom det noga med honom. Inför varje övergång tar de bort det som är färdigt och visar vad som kommer närmast.

Erik tycker om att lyssna på musik. Särskilt tycker han om sånger han har hört många gånger. Ofta blir det barnvisor, men han tycker mer och mer om teckensånger på Youtube. På den dagliga verksamheten finns många personer som jobbar med Erik, men en är kontaktperson för honom och känner honom lite bättre än de andra. Den AKK som finns där består framför allt av bildscheman och är framtagna utifrån de aktiviteter personalen planerat. Erik har inte haft någon möjlighet att påverka vad han vill göra. För att Erik ska få möjlighet att vara delaktig får han nu med hjälp av bildkort välja t.ex. vilken färg han vill börja med när de målar eller om han vill spela instrument eller lyssna på musik under musikaktiviteten. Erik väljer genom att titta på bilden eller att sträcka sig efter den. Det finns inget krav på att han ska ta den med handen. Under skoltiden fick Erik en talknapp - Step-by-step som kommunikationshjälpmedel från logopeden på habiliteringen. Den finns i hans lägenhet, men behöver nya batterier. Dagliga verksamheten har också en och där används den bl.a. till att Erik ska kunna vara med och sjunga. På Step-by-step, har en personal spelat in varannan fras i en sång som Erik gillar. Erik trycker fram en fras och personalen sjunger nästa. Sedan turas de om.

Med jämna mellanrum slutar assistenter och nya anställs. För att de nya assistenterna och andra nya bekanta ska lära känna Erik och få veta hur han kommunicerar har han ett Kommunikationspass, som beskriver honom i jag-form. Den som är med honom och känner honom hjälper till att ta fram kommunikationspasset så de tillsammans kan visa de nya personerna.

Tillsammans med sina assistenter åker Erik ibland till en varm bassäng för att bada, till kyrkan i närheten för att delta i musikgudstjänst eller på barnteater utomhus på sommaren. Någon gång i månaden åker de hem och hälsar på Eriks föräldrar, som bor några mil bort. Det här är aktiviteter som Erik verkar gilla.

I 25-årspresent fick Erik en iPad av sina föräldrar. Med den kan han och föräldrarna hålla kontakt via Facetime. Även hans storasyster som bor längre bort och har småbarn håller regelbundet kontakt med Erik via Facetime.

VI ÄR MED- PAKETET

I sin iPad har han också fått hjälp att ladda ner Fotokalendern. När någon tar en bild eller en video med hans iPad hamnar den automatiskt i Fotokalendern. Det går att lägga till och ta bort bilder och videos som man vill, men också skriva in text som läses upp eller prata in ett meddelande till bilden. Det här är ett sätt att kunna samtala och påminna sig om vad man gjort och också berätta för den som inte var med.

Nätverksarbete

När Erik hade flyttat hemifrån inser hans föräldrar att det är mycket i hans vardag som inte fungerar bra för honom. Assistenterna och personalen på Eken berättar att Erik mest sitter och sover i sin rullstol och när han är vaken är han ofta väldigt spänd och orolig. Föräldrarna försöker påpeka hur de tycker att Erik ska ha det i de olika miljöerna, men de har svårt att få gehör för sina önskemål. Det uppstår lite motsättningar mellan dem och Eriks personal, som tycker att föräldrarna lägger sig i och har svårt att släppa och låta honom bli vuxen.

Mamma tar kontakt med kuratorn på vuxenhabiliteringen för att få råd. Kuratorn har hört talas om metoden Gemensam problemlösning vid kommunikationsinsatser och att den metoden har fungerat bra i liknande situationer. På vuxenhabiliteringen är det logopeden som har störst kunskap och vana av att använda denna metod och därför hänvisas mamma till honom. Logopeden och arbetsterapeuten, som redan har kontakt med Erik bestämmer tillsammans med hans mamma att prova detta sätt att komma till rätta med bekymren. De kallar, med hjälp av föräldrarna alla i nätverket till ett möte.

Första mötet handlar om kartläggning, där de börjar med att lista Eriks resurser. Därefter diskuterar de vilka problem kopplade till kommunikation och delaktighet de ser, det kallas för problembeskrivningar. Till varje problembeskrivning hjälps nätverket åt att skriva olika förklaringar så kallade problemförklaringar. Det kan finnas flera olika förklaringar till samma problembeskrivning. Till sist formulerar de långsiktiga mål.

Till mötet kommer båda föräldrarna, två av Eriks personliga assistenter och deras chef och från Eken kommer Eriks kontaktperson och hennes chef. Logopeden håller till största delen i diskussionerna och arbetsterapeuten för anteckningar på White boarden i tabellen för åtgärdsfasen. De är noga med att låta alla i mötet komma till tals och inte ifrågasätta deltagarnas upplevelser. De visar och diskuterar trappstegsmodellen för kommunikationsutveckling för att alla ska få en gemensam syn på vilken kommunikativ nivå Erik befinner sig på och enas om att han pendlar mellan trappstegen Medveten kommunikation och Symbolkommunikation. De diskuterar också dokumentet "Kommunikativa signaler". Arbetsterapeuten och logopeden hjälper till med att formulera fyra långsiktiga mål som nätverket kan arbeta med. Målen handlar om kommunikation och delaktighet och hänger ihop med det som har kommit fram i diskussionerna. De resurser nätverket listar är många och skrivs in i kartläggningstabellen tillsammans med problembeskrivningar och problemförklaringar. Se **Kartläggningstabell Erik**.

Gruppen enas om fyra långsiktiga mål:

Erik är vaken och delaktig i vardagen

Erik är avspänd och lugn

Erik förstår vad som ska hända

Erik påverkar vad som ska hända

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

Nka
Nationellt kompetenscentrum anhöriga

VI ÄR MED- PAKETET

Nätverket kommer överens om tid och plats för nästa möte, åtgärdsfasen. Där diskuterar gruppen hur man kan arbeta med de mål som satts. På det mötet bestämmer de mer i detalj hur de ska jobba för att nå målen. Se **Åtgärdstabell Erik**.

MED
STÖD
FRÅN

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

FUB

NkaTM
Nationellt kompetenscentrum anhöriga